

שְׁעָשׂוּ שְׁסֻמוּכִים עֲלֵיהֶם נִקְרְאִים חַיִּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדוּלוֹת, לְהִתְחַבֵּר כְּאַחַד, לְתַקֵּן בָּהֶם אֶת הַמְלָכָה, לְשַׁמַּח בָּהֶם עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) לְוַיִּתֵּן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחֵק בּוֹ. מִשּׁוֹם כֵּן רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל. [וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְכִים-א ז) עָמַד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקֶר שִׁלְשָׁה פָּנִים צְפוּנָה וְשִׁלְשָׁה גּוֹ, וְכָתוּב וְהִנֵּם עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה. הֵינּוּ וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה.]

וְעַל זֶה בְּנוֹת צְעָדָה עָלֵי שׁוּר. בְּנוֹת צְעָדָה?! צוּעְדוֹת הִנֵּה צָרִיף לְכַתֵּב! אֲלֵא אוֹתָהּ הַעֵיִן שֶׁפְּתוּבָה לְמַעְלָה, וּמִיָּהוּ? עֵיִן מְשַׁפֵּט, וְהוּא עוֹמֵד עָלֵי עֵיִן, וְהוּא עֵיִן, צְעָדָה וּפּוֹסַעַת לְקַחַת בְּנוֹת לְתַקּוּנֶיהָ, וְזֵהוּ בְּנוֹת צְעָדָה, וְלֹא בְּנִים. בְּנוֹת צְעָדָה, הַסְּתַפְלָה לְתַקּוּנֶיהָ, וְלֹא בְּנִים. וְיִמְרְרוּהוּ וְרַבּוּ - בְּהַסְּתַפְלוֹת שֶׁל אֲהַבָּה אֵלָיו, כְּפָתוּב (שִׁיר ו) הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִגְּדֵי שָׁהֶם הִרְהִיבֵנִי. וְעַל זֶה וַיִּשְׁטְמֵהוּ בְּעֲלֵי חֲצִים.

וְהַשֵּׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ, זֹו קִשְׁתָּ. מַה זֶּה קִשְׁתָּ? זֹו בַת זּוּגוֹ. בְּאֵיתָן - חִזַּק הַלְבִּישָׁה עֲלָיו, שְׁלֵא נַחֲלֵשׁ כַּחַה, שֶׁהָרִי יִדְעָה שִׁיוֹסֵף לֹא יִסְטָה בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל אוֹת הַבְּרִית שֶׁלוֹ לְיָמִין וְלִשְׂמָאל.

וַיִּפְּזוּ, מַה זֶה וַיִּפְּזוּ? אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים יט) הִנְחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹזָר, וְכָתוּב (אִיּוֹב כח) וְתַמּוּרְתָהּ כְּלֵי פֶז. הַתְּכַבְּדוּ זְרוּעוֹתַי בְּמַרְגְּלִית עֲלִינָה. מִיָּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב - מֵאוֹתָם שְׁנֵי צְדָדִים שֶׁתַּחֲזִיק בָּהֶם יַעֲקֹב. מִשֵּׁם רַעַה אֲבָן יִשְׂרָאֵל - מִשֵּׁם נְזוּנִית אוֹתָהּ אֲבָן יִקְרָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ. עוֹד, מֵאוֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר צְדָדִים נְזוּנִית אוֹתָהּ אֲבָן יִקְרָה, שֶׁהֵם צְפוּן

מֵאֵי רַבּוֹת. אֲלֵא כְּמָה דְכָתִיב, (בְּרַאשִׁית יח) זַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוּרָה כִּי רַבָּה, כְּמוֹ גְּדֻלָּה. וְכֵן רַבּוֹת גְּדוּלוֹת, עֲלָאִין, וְרַבְרַבִּין עַל כָּלָּא. וְאֵלִין אֲקָרוּן חַיִּוֹת גְּדוּלוֹת. עָשׂוּ חֵיל, הֵהוּא חֵיל דְּעַבְדוֹ דְּסַמִּיכִין עֲלֵייהוּ, אֲקָרוּן חַיִּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדוּלוֹת, לְאֲתַחְבְּרָא כַּחְדָּא, לְאֲתַתְּקַנָּא בְּהוּ מְטְרוּנִיתָא, לְמַחְדֵי בְּהוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין.

כְּמָה דְּאֵתָ אָמַר, (תְּהִלִּים קד) לְוַיִּתֵּן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחֵק בּוֹ, בְּגִינֵי כֵּן רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל. (ס"א וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה כְּמָה דְּאֵתָ אָמַר, (מַלְכִים א ז) עָמַד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בְּקֶר שִׁלְשָׁה פָּנִים צְפוּנָה וְשִׁלְשָׁה גּוֹ, וְכָתוּב וְהִנֵּם עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה הֵינּוּ וְאֵת עֲלִיתָ עַל בְּלָנָה.)

וְעַל דָּא בְּנוֹת צְעָדָה עָלֵי שׁוּר. בְּנוֹת צְעָדָה, צוּעְדוֹת מִיבְעֵי לֵיהּ, אֲלֵא הֵהוּא עֵיִן דְכָתִיב לְעֵילָא, וּמֵאֵן אִיהוּ, עֵיִן מְשַׁפֵּט, וְאִיהוּ קְאִים עָלֵי עֵיִן, וְאִיהוּ עֵיִן, צְעָדָה, וּפּוֹסַעַת לְמִיטַל בְּנוֹת לְתַקּוּנָהָ, וְהֵינּוּ בְּנוֹת צְעָדָה, וְלֹא בְּנִים, בְּנוֹת צְעָדָה, אִסְתַּפְּלַת לְתַקּוּנָהָ, וְלֹא בְּנִים. וְיִמְרְרוּהוּ וְרַבּוּ, בְּאִסְתַּפְּלוֹתָא דְרַחֲמֵי לְגַבִּיהָ. כְּדְכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִגְּדֵי שָׁהֶם הִרְהִיבֵנִי. וְעַל דָּא וַיִּשְׁטְמוּהוּ בְּעֲלֵי חֲצִים.

וְהַשֵּׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ דָּא קִשְׁתָּ. מַה קִּשְׁתָּ דָּא בַת זּוּגוֹ. בְּאֵיתָן, תְּקַפָּא אֲלַבְּיִשַׁת עֲלוּי, דְּלֹא אַחֲלַשַׁת חֵילָא, דְּהָא יִדְעַת דִּיוֹסֵף לֹא יִסְטֵי בְּהֵהוּא דְרָגָא, דְּאֵת קִימָא דִּילֵיהּ, לְיָמִינָא וְלִשְׂמָאלָא.

וַיִּפְּזוּ, מַה זֶה וַיִּפְּזוּ. אֲלֵא כְּדְכָתִיב, (תְּהִלִּים יט) הִנְחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹזָר. וְכָתִיב, (אִיּוֹב כח) וְתַמּוּרְתָהּ כְּלֵי פֶז. אֲתֵיִקְרוּ דְרוּעוּי בְּמַרְגְּלִיתָא עֲלָאָה. מִיָּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב, מֵאִינוּן

תְּרִין סְטְרִין, דְּאֲתַקִּיף בְּהוּ יַעֲקֹב. מִשֵּׁם רוּעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל, מִתַּמְּן אֲתַזֵּן הֵהוּא אֲבָן יִקְרָה, כְּדְקָאֲמַרְנוּ. תּוּ, מֵאִינוּן תְּרִיסַר סְטְרִין, אֲתַזֵּן הֵהוּא אֲבָן

וְדָרוּם, וְהִיא נִתְּנָה בִּינֵיהֶם
וְהַתְּבָרָכָה מֵהֶם, וְנִזְוָנָה מֵהֶם עַל
[דְּרָמָה] יָדֵי צְדִיק.

בֹּא רֵאָה, לְיוֹסֵף נּוֹסֶפֶה בְּרֻכָּה
אַחֲרַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מֵאֵל אָבִיךָ
וַיַּעֲזֹרְךָ וְגו'. פְּסוּקֵי זֶה קִשְׁיָה. מֵאֵל
אָבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ, אֵל אָבִיךָ יַעֲזֹרְךָ
צְרִיף לְהִיּוֹת! מֵה זֶה מֵאֵל אָבִיךָ
וְאַחַר כֵּן וַיַּעֲזֹרְךָ? וְאֵת שְׂדֵי, וְאֵל
שְׂדֵי צְרִיף לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית מ"ג) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָהֶם
רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ. וַיְבַרְכֶךָ,

יְבַרְכֶךָ צְרִיף לְהִיּוֹת!

אֲלֵא הוֹרִישׁוּ מִלְמַעְלָה וּמִטָּה.
הוֹרִישׁוּ מִלְמַעְלָה, מֵאֵל אָבִיךָ,
שֶׁהוּא יִרְשָׁה עַלְיוֹנָה, מְקוֹם
שֶׁנֶּקְרָא שָׁמַיִם. וַיַּעֲזֹרְךָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִחְלִיף מְקוֹם זֶה לְמְקוֹם אַחֵר,
וְשִׁפְעוּ עוֹ יִהְיֶה מִמְּקוֹם זֶה וְלֹא
מֵאַחֵר.

וְאֵת שְׂדֵי, מֵה זֶה וְאֵת שְׂדֵי? אֲלֵא
זוֹ דְּרָגָה אַחֲרַת פְּחֻתוֹנָה, שֶׁהִרִי
שְׁנִינּוּ, בְּכָל מְקוֹם אֵת ה' - זוֹ
הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ (יִשְׁעִיָּהוּ 1) וְאָרָא אֵת
ה', אֵת לְרִבּוֹת. וְאֵת - לְהַכְלִיל
יוֹם בְּלִילָה וְלִילָה בְּיוֹם, כְּפִתּוּב
וְאֵת שְׂדֵי, שֶׁהִרִי מִשָּׁם יוֹצְאוֹת
בְּרֻכּוֹת לְבָרְךָ אֵת הַעוֹלָמוֹת.

עוֹד, לְמָה לֹא אָמַר וְאֵל שְׂדֵי,
שֶׁהִרִי גַם כֵּן מִשְׁמַע כְּמוֹ
שֶׁאֲמַרְנוּ, שֶׁכְּתוּב וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן
לָכֶם רַחֲמִים, הַכֹּל מְקוֹם אֶחָד
הוּא, לְמָה הַשְּׂאִיר ל' וְכָתַב ת'?
אֲלֵא זֶהוּ סוּד, שֶׁכְּשִׂאוֹתֶם
שְׂבִילִים יוֹצְאִים מִלְמַעְלָה, כָּלֵל
שֶׁל הַתּוֹרָה, מוֹרִישׁ אֵת הַשָּׁמַיִם,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵת הַשָּׁמַיִם - כָּלֵל
שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת.
וּמִכַּאֲן יוֹצְאִים לַתּוֹרָה שְׂבַעֲלָ פֶה
שֶׁנֶּקְרָא תַּאֲרִץ, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ וְאֵת
הַאֲרֶץ - כָּלֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת. וְהַשָּׁמַיִם כּוֹלְלִים הַכֹּל
כְּאֶחָד, וְאֵז מִתְעַטֶּרֶת הַלְבָנָה
בְּכָל יוֹשְׁבֵת בְּשִׁלְמוֹת, וְהַבְּרֻכּוֹת

יְקָרָה, דְּאֵינוֹן צְפוֹן וְדָרוּם, וְהִיא אֲתִיבְהַבַת
בִּינֵיהֶם, וְאֲתִבְרָכָא מִנֵּיהֶם, וְאֲתִזְנָא מִנְהוֹן עַל
(דְּרָמָה) יָדָא דְצְדִיק.

תָּא חֲזִי, לְיוֹסֵף אֲתוֹסֵף לִיה בְּרֻכָּה אַחֲרָא,
כְּמָה דְאֵת אָמַר, מֵאֵל אָבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ וְגו'.
הֵאִי קָרָא קִשְׁיָא. מֵאֵל אָבִיךָ, אֵל אָבִיךָ יַעֲזֹרְךָ
מִיבְעֵי לִיה. מֵאִי מֵאֵל אָבִיךָ וְלִבְתֵּר יַעֲזֹרְךָ.
וְאֵת שְׂדֵי, וְאֵל שְׂדֵי מִיבְעֵי לִיה, כְּמָה דְכְּתִיב,
(בְּרֵאשִׁית מ"ג) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי
הָאִישׁ. וַיְבַרְכֶךָ, יְבַרְכֶךָ מִבְעֵי לִיה.

אֲלֵא אַחֲסִין לִיה לְעִילָא וְתַתָּא. אַחֲסִין לִיה
לְעִילָא, מֵאֵל אָבִיךָ, דְאֵיהוּ אַחֲסִינָא
עַלְאָה, אֲתֵר דְאֶקְרִי שָׁמַיִם. וַיַּעֲזֹרְךָ, בְּגִין דְלֹא
יִחְלִיף הֵאִי אֲתֵר לְאֲתֵר אַחֲרָא, וְסִיפּוּעָא דִילִיה
לִיהוּי מֵאַתֵּר דָּא, וְלֹא מֵאַחֲרָא.

וְאֵת שְׂדֵי, מֵהוּ וְאֵת שְׂדֵי, אֲלֵא, אֵיהוּ דְרָגָא
אַחֲרָא תַתָּאָה, דְהָא תַנִּינָן, בְּכָל אֲתֵר אֵת
ה', דָּא שְׂכִינְתָּא, כְּמוֹ (יִשְׁעִיָּהוּ 1) וְאָרָא אֵת ה', אֵת
לְרִבּוֹת. וְאֵת לְאֶכְלָלָא יוֹם בְּלִילָה, וְלִילָה
בְּיוֹם, כְּדְכְתִיב וְאֵת שְׂדֵי, דְהָא מִתְמָן נְפָקִין
בְּרֻכָּאֵן לְבְרָכָא עַלְמִין.

תְּנוּ, אֲמַאי לָא קָאֲמַר וְאֵל שְׂדֵי, דְהָא הֲכָא
נְמִי מִשְׁמַע כְּדְקָאֲמַרְינָן. דְכְּתִיב, וְאֵל
שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים, כְּלֹא אֲתֵר חַד הוּא,
אֲמַאי שְׂבַק ל' וְכָתַב ת'. אֲלֵא רְזָא אֵיהוּ, דְכַד
אֵינוֹן שְׂבִילִין נְפָקִין מֵעִילָא, (דָּף רמז ע"ב) כְּלֹא
דְאוּרִייתָא, אַחֲסִין שָׁמַיִם. כְּמָה דְאֵת אָמַר אֵת
הַשָּׁמַיִם, כְּלֹא דְעֲשָׂרִין וְתַרִין אַתְוּוֹן. וּמֵהֲכָא
נְפָקִי לַתּוֹרָה שְׂבַעֲלָ פֶה דְאֶקְרִי אֲרֶץ,
כְּדְקָאֲמַרְינָן וְאֵת הַאֲרֶץ, כְּלֹא דְעֲשָׂרִין וְתַרִין
אַתְוּוֹן. וְשָׁמַיִם כְּלִיל כְּלֹא כְחָדָא, וְכַדִּין
מִתְעַטֶּרָא סִיְהָרָא בְכֹלָא, וְיִתְבָּא בְאֲשִׁלְמוֹתָא,
וְבְרֻכָּאֵן נְגִדִין כְּדִין מִתְמָן, וְעַל דָּא וְאֵת שְׂדֵי.